

***SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU
WSPIERANIA RODZINY W 2022r. W GMINIE
BRZOSTEK ORAZ PRZEDSTAWIENIE
POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ
PRZEDMIOTOWYCH ZADAŃ W 2023r.***

Brzostek, 21.02.2023r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA 2022 r.
ORAZ PRZEDSTAWIENIE POTRZEB ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ ZADAŃ
W 2023r.**

I. WPROWADZENIE

Niniejsze sprawozdanie obrazuje działania podejmowane przez gminę Brzostek w zakresie wspierania rodziny w 2022 r. oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją przedmiotowych zadań w 2023 roku. W gminie Brzostek podejmowanych jest szereg działań na rzecz dziecka i rodziny. Nadal jednak występują problemy i negatywne zjawiska społeczne, które w sposób pośredni, bądź bezpośredni mają wpływ na rodzinę. Rodziny borykają się z wieloma problemami, prowadzącymi do powstawania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, uprawnienia, zasoby i możliwości.

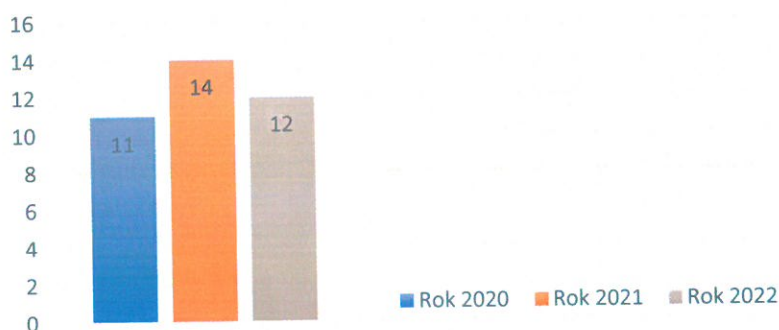
Prezentowane poniżej sprawozdanie obrazuje działania podejmowane w ramach wszechstronnej pracy z rodziną, której celem było wsparcie oraz ukazanie właściwych kierunków w wypełnianiu funkcji rodzicielskich.

II. DANE DOTYCZĄCE RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM ASYSTENTA RODZINY W 2022r.

W 2022r. ze wsparcia asystenta rodziny skorzystało 12 rodzin. Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę rodzin wspieranych przez asystenta w latach 2020 – 2022.

Wykres nr 1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta

Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Źródło: opracowanie własne

Asystent rodziny podejmuje z nią współpracę na zasadzie dobrowolności, lub na podstawie postanowienia sądu rodzinnego. W 2020r. sąd zobowiązał **2** rodziny do współpracy z asystentem rodziny, w 2021 r. asystenci na mocy postanowienia sądowego współpracowali z **3** rodzinami, natomiast w 2022 r. z **4**.

Biorąc pod uwagę okres, jaki asystent pracuje z rodziną należy zaznaczyć, iż jest on uzależniony przede wszystkim od dwóch czynników, tj. liczby dysfunkcji występujących w rodzinie oraz zaangażowania wszystkich członków rodziny w realizację działań prowadzących do osiągnięcia zamierzonych celów. Analizując przeciętną długość czasu pracy asystenta z rodziną należy zauważyć, iż ten czas ulega systematycznemu wydłużeniu. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim fakt, iż rodzina, która potrzebuje wsparcia asystenta z reguły jest rodziną wieloproblemową, gdzie praca asystenta jest konieczna nie tylko na płaszczyźnie opiekuńczo-wychowawczej. Często w tych środowiskach występują uzależnienia, przemoc, wieloletnie zaniedbania w sferze umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, itp. Wykres nr 2 wskazuje przeciętny czas pracy asystenta z rodziną w latach 2020-2022.

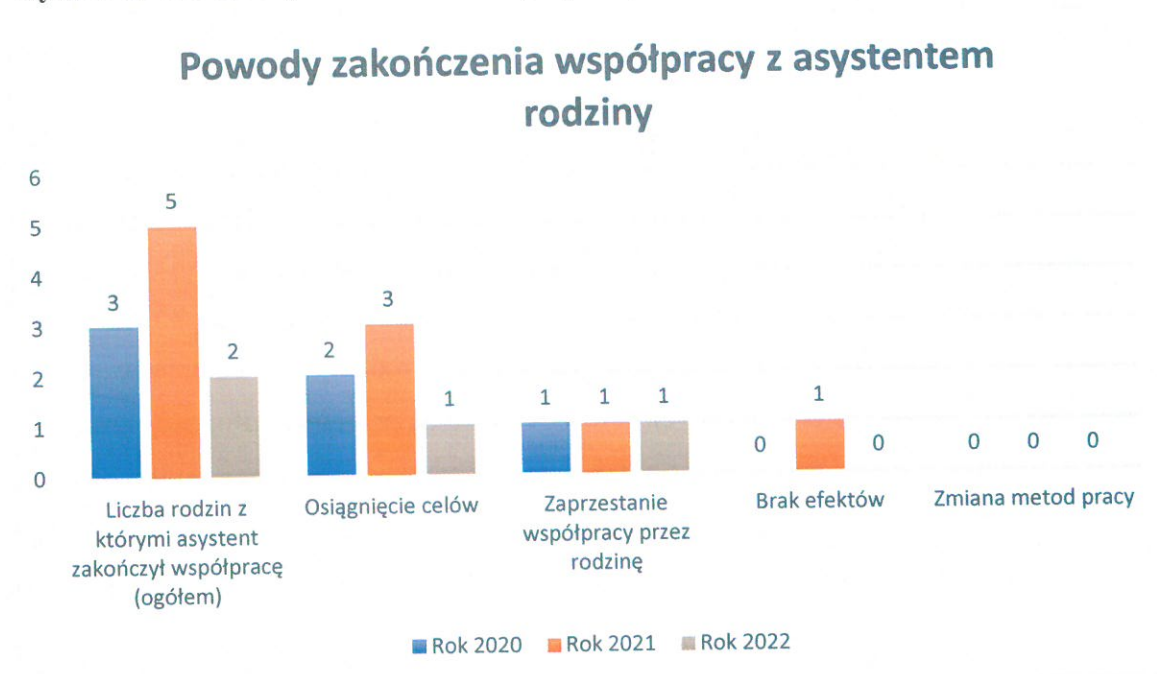
Wykres nr 2. Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną

Źródło: opracowanie własne

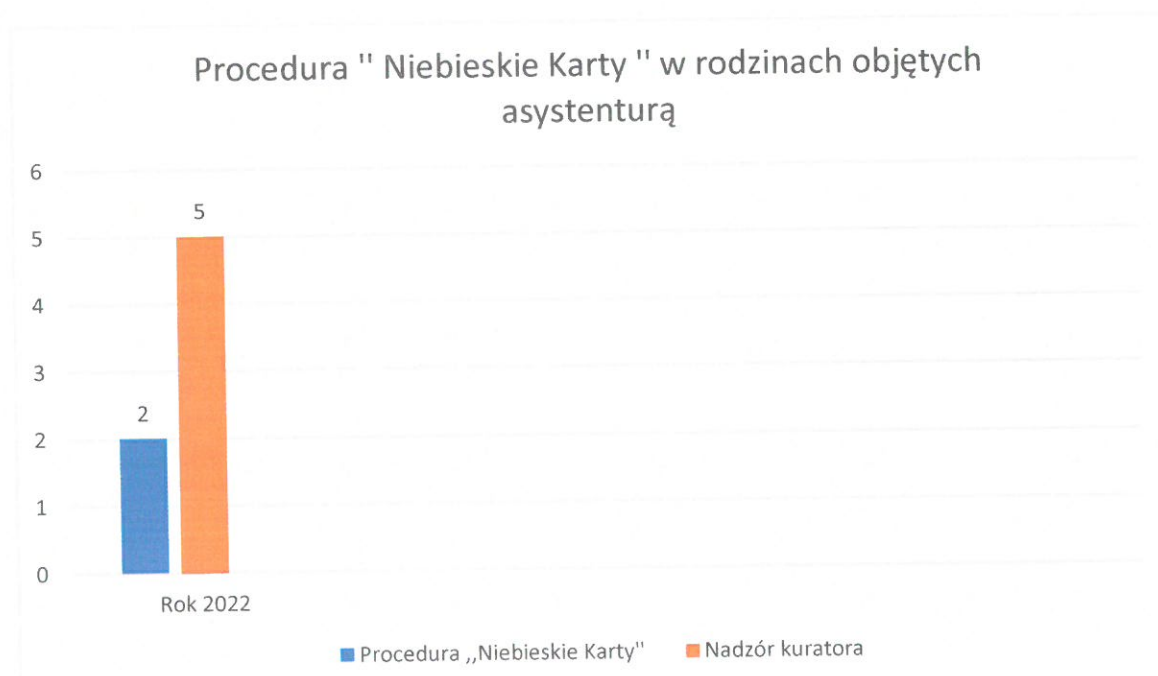
Rodziny, co do zasady podejmują współpracę z asystentem na zasadzie dobrowolności i w każdej chwili mogą z niej zrezygnować. Najczęściej kończy się ona wraz z osiągnięciem założonych wspólnie z członkami danej rodziny celów. Powody, ze względu na które asystenci kończyli pracę z rodzinami na przestrzeni lat 2020-2022 przedstawia Wykres nr 3.

Wykres nr 3. Powody zakończenia współpracy z asystentem rodziny

Źródło: opracowanie własne

W rodzinach objętych wsparciem asystent napotyka różnorodne problemy związane z ich funkcjonowaniem. Wśród nich są także problemy związane z występowaniem przemocy w rodzinie. W 2022r. wobec 2 rodzin objętych wsparciem asystenta prowadzono procedurę „Niebieskie Karty”, natomiast nadzorem kuratora zostało objętych 5 rodzin.

Źródło: opracowanie własne

Jak wspomniano już wcześniej rodziny, które współpracują z asystentem borykają się z różnorodnymi dysfunkcjami i problemami. Tabela Nr 1 przedstawia najczęstsze problemy występujące w tych rodzinach oraz efekty współpracy z asystentem rodziny.

Tabela Nr 1 Problemy występujące w rodzinach oraz efekty osiągnięte poprzez współpracę z asystentem rodziny w 2022r.			
Problem	Liczba rodzin	Efekty współpracy	Liczba rodzin
brak zatrudnienia	5	podjęcie zatrudnienia	5
brak umiejętności dysponowania posiadanymi środkami	4	nabycie umiejętności prawidłowego gospodarowania rodzinnym budżetem	1
zadłużenia	6	całościowe, lub częściowe spłacenie zadłużeń	4
problemy lokalowe	5	poprawa sytuacji lokalowej	3
niewydolność opiekuńczo-wychowawcza	12	poprawa umiejętności opiekuńczo-wychowawczych	2
zaniedbania zdrowotne	2	poprawa sytuacji zdrowotnej w rodzinie	1
wycofanie społeczne dzieci	3	nabycie kompetencji społecznych przez dzieci	1
brak umiejętności dbania o higienę	4	prawidłowe nawyki higieniczne	2
problemy alkoholowe	6	podjęcie działań zmierzających do zaprzestania nadużywania alkoholu	4
niezaradność życiowa	2	podniesienie wydolności życiowej	0
trudności dzieci w szkole	6	poprawa wyników dzieci w szkole	2
nieprawidłowe relacje interpersonalne między członkami rodziny	5	poprawa relacji interpersonalnych w rodzinie	2

III. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

„ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Brzostek “ zakłada realizację następującego celu głównego: wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także wzmacnianie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci.

Cele szczegółowe Programu:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego poprzez dostarczenie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.
2. Kształtowanie i wzmacnianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu tych funkcji.
3. Budowanie sieci wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.
5. Podnoszenie świadomości i wiedzy społeczności lokalnej z zakresu systemu wspierania rodziny i roli rodziny jako naturalnego środowiska wychowawczego.

IV REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2022 r. ORAZ POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ PRZEDMIOTOWYCH ZADAŃ NA 2023r.

Zgodnie z art. 176 zadaniem własnym gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej jest:

1. Opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.
„ Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 w Gminie Brzostek “ został uchwalony przez Radę Miejską w Brzostku w dniu 29 grudnia 2021 r.
 Tabela Nr 2 przedstawia realizację w 2022 r. zadań zamieszczonych w w/w Programie.

Tabela Nr 2. Działania zrealizowane w ramach Programu w 2022r.

Rodzaj zadania – wg. Programu	Wskaźnik realizacji-wg. Programu	Realizacja w 2022r.
zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia	liczba rodzin, którym udzielono pomocy finansowej,	219 rodzin zostało objętych pomocą finansową w ramach ustawy o pomocy społecznej
dożywianie dzieci i uczniów w placówkach oświatowych	liczba dzieci i uczniów dożywianych w placówkach oświatowych	213 dzieci zostało objętych dożywianiem w szkole/przedszkolu
zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, w tym bezpiecznego schronienia w ośrodkach wsparcia dla ofiar przemocy	liczba osób doświadczających przemocy, którym udzielono wsparcia	z powodu występowania przemocy w rodzinie w 2022r. MGOPS Brzostek udzielił pomocy 4 rodzinom w formie finansowej. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Dębicy udzielił schronienia jednej osobie.
zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	liczba dzieci pozostających w pieczy zastępczej	dla 10 dzieci finansowano pobyt w pieczy zastępczej

realizacja wsparcia dla uczniów w postaci stypendium szkolnego	liczba uczniów, którzy otrzymali stypendium szkolne	w okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r. stypendium szkolne otrzymało 400 uczniów. Przyznano również 4 zasiłki szkolne.
zabezpieczenie specjalistycznego wsparcia w formie usług i poradnictwa dla rodzin	liczba rodzin korzystających ze specjalistycznego wsparcia	6 osób z rodzin, w których występował problem przemocy domowej skorzystało ze wsparcia psychologa, który wypracował 96 godzin poradnictwa.
prowadzenie pracy środowiskowej przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny z wykorzystaniem zasobów rodziny i środowiska lokalnego	liczba rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi objętych wsparciem pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny	pracownicy socjalni pracowali z 29 rodzinami, gdzie zdiagnozowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, natomiast asystent rodziny realizował działania w 12 rodzinach
monitorowanie sytuacji dziecka po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu pracy z asystentem rodziny	z powodu zmiany miejsca zamieszkania rodziców, którzy współpracowali z asystentem rodziny nie prowadzono monitoringu rodziny
praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	liczba rodzin biologicznych pozostających we współpracy z pracownikiem socjalnym/asystentem rodziny	w 2022r. asystent i pracownik socjalny współpracował z 1 rodziną biologiczną
zwiększenie świadomości środowiska lokalnego na temat zjawiska uzależnień, przemocy	liczba wykładów/szkoleń/prelekcji z zakresu uzależnień, przemocy skierowane do rodziców	w 2022r. szkoły zrealizowały łącznie 20 spotkań profilaktycznych dla rodziców, w tym wywiadówki, warsztaty, szkolenia. W ramach kampanii "Postaw na rodzinę" Koła Gospodyń Wiejskich oraz szkoły zorganizowały łącznie 4 pikniki rodzinne

opracowanie i/lub propagowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych skierowanych do rodzin	liczba opracowanych i/lub rozdystrybuowanych materiałów edukacyjnych	zakupiono materiały informacyjne w ramach kampanii ‘‘ Postaw na Rodzinę’’, które rozdysponowano w szkołach na terenie Gminy
organizowanie i podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodzin z dziećmi	liczba wykładów/szkoleń/prelekcji z zakresu uzależnień, przemocy, itp. skierowanych do rodziców,	szkoły zrealizowały łącznie 10 spotkań profilaktycznych dla rodziców, w tym pikniki rodzinne, warsztaty, wywiadówki i szkolenia dla rodziców.
umożliwienie podnoszenia kwalifikacji pracownikom działającym na rzecz dziecka i rodziny	liczba szkoleń/ warsztatów oraz liczba uczestników tych działań	asystent rodziny uczestniczył łącznie w 3 szkoleniach

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – w 2022r.
asystent rodziny wziął udział w 3 szkoleniach.

1. „ Podstawy metodycznego działania asystenta rodziny w pigułce”.
2. „ Jak rozmawiać z dzieckiem o wojnie i trudnych czasach”.
3. „ Praca z rodziną biologiczną w celu odzyskania dzieci przebywających w pieczy zastępczej”.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

a)zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa – w 2022r. Ośrodek zatrudniał 1 asystenta rodziny. W 2022r., oprócz zadań wykonywanych przez asystenta, rodziny miały możliwość skorzystania ze wsparcia psychologa. Psycholog prowadził poradnictwo dla rodzin, gdzie występuje problem przemocy, łącznie 96 godzin, oraz udzielił 21 godzin poradnictwa dla osób z rodzin, gdzie występuje problem uzależnienia od alkoholu,

b)organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających – w 2022r. na terenie gminy Brzostek nie funkcjonowała rodzina wspierająca. W 2023r. planuje się podejmować działania zmierzające do jej powstania,

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci – jest to zadanie własne gminy wynikające z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów, ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej, gdzie organizowane są zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, logopedyczne,
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę, gdzie realizowane są działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

W 2022r. na terenie gminy Brzostek nie funkcjonowała placówka wsparcia dziennego, o której mowa w przepisach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W styczniu 2023r. wśród mieszkańców gminy Brzostek przeprowadzono badanie ankietowe dt. problemów społecznych. Według 45% respondentów głównym problemem w zakresie edukacji stanowi brak placówki wsparcia dziennego, w której dzieci mogłyby przebywać po zakończonych zajęciach w szkole.

4. Finansowanie:

- a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – w 2022r. na doształcanie asystenta rodziny przeznaczono kwotę **860,00 zł**. W 2023r. również zaplanowano środki w budżecie na ten cel,
- b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy dla rodzin wspierających – w 2022r. nie funkcjonowała rodzina wspierająca, nie były więc ponoszone wydatki związane z jej działalnością. Jeżeli w 2023r. zostanie podpisana umowa z rodziną wspierającą, wówczas jej koszty zostaną sfinansowane z budżetu Ośrodka.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – w 2022r. na finansowanie pobytu dzieci z terenu gminy Brzostek w pieczy zastępczej przeznaczono kwotę **47 939, 52 zł**. Wydatki na ten cel zostały ujęte również w budżecie Ośrodka na rok 2023. Należy zaznaczyć, iż niestety systematycznie rośnie liczba rodzin, których dzieci są umieszczane w pieczy zastępczej. Generuje to koszty dla gminy, ponieważ musi ona partycypować w kosztach utrzymania tych dzieci.

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego – w 2022r. zostały sporządzone i przekazane sprawozdania rzeczowo finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej a także sprawozdanie finansowe w ramach Programu ‘‘ Asystent rodziny’’.

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem, lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej,

zamieszkałego na terenie gminy – w 2022r. asystent rodziny zakończył współpracę z dwoma rodzinami. W rodzinie, gdzie powodem zakończenia współpracy było zaprzestanie współpracy przez rodzinę nie było możliwości przeprowadzenia monitoringu ze względu na wyjazd matki dzieci poza granice kraju. Dzieci zostały zabezpieczone poprzez umieszczenie w rodzinie zastępczej. Z rodziną, gdzie asystent zakończył współpracę w miesiącu grudzień 2022r. monitorowanie będzie miało miejsce w I kwartale 2023r.

Z wymienionych powyżej zadań na terenie gminy Brzostek nie jest realizowane zadanie dotyczące funkcjonowania placówki wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających. Wobec powyższego, aby system wspierania rodziny znajdującej się w kryzysie był kompletny i spójny, zasadnym jest uzupełnienie go o brakujące elementy, przy jednoczesnej kontynuacji działań scharakteryzowanych w niniejszym sprawozdaniu. W 2023r. planowane jest także utworzenie grupy wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

KIEROWNIK
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Brzostku
mgr Katarzyna Jędrzejewska